

Nieuwsbrief Empese en Tondense Heide

FASE 2 | Voor geïnteresseerden

Nummer 2 - maart 2022

Natuurherstel

De Empese en Tondense Heide is een weids en open gebied waar je nog restanten kunt vinden van een bijzondere vegetatie van droge en natte heide, blauwgrasland en nat schraalland afgewisseld met vennen. De waarde voor het natuurbehoud van de kwetsbare natuur op de Empese en Tondense Heide is bijzonder groot.

Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten realiseren samen de juiste omstandigheden waardoor de natuurlijke en afwisselende vegetatie in het Natura 2000-gebied Empese en Tondense Heide kan terugkeren. De natuurherstelmaatregelen zijn vastgelegd in het beheerplan landgoederen Brummen. Met het tegengaan van het dichtgroeien van het open gebied, het herstellen van het hydrologische systeem op basis van oude landschapsvormen en het daarmee verbeteren van het leefgebied van planten- en diersoorten zal de Empese en Tondense Heide zich verder kunnen ontwikkelen tot een prachtig natuurgebied.

Fase 2

Graag nemen we u mee in de maatregelen die we willen gaan treffen in fase 2. Tussen 2012 en 2014 zijn de eerste herstelmaatregelen uitgevoerd. In 2022 werken we in een ander deel van de Empese en Tondense Heide. Het leefgebied van zeldzame planten- en diersoorten wordt versterkt door de oppervlakte te vergroten en het gebied minder voedselrijk te maken. De maatregelen zijn gericht op het langer vasthouden van gebiedseigen water, het ondieper maken of dempen van beken en sloten en het afgraven van de bovenste grondlaag met decennialange bemesting.

Huis-aan-huis-gesprekken en excursie voor omwonenden

Inmiddels hebben er verschillende huis-aan-huis gesprekken plaatsgevonden met direct betrokken eigenaren en grondgebruikers, waarin de herstelmaatregelen in fase 2 zijn besproken. Ook organiseerde Natuurmonumenten zaterdag 19 februari jongstleden een informatieve excursie voor omwonenden. De 10 geïnteresseerden werden met verse koffie en koek gastvrij ontvangen bij Peter de Vries en Ineke Boersma van De Deelgenoot aan de Hallsedijk 48 in Empe. Na een korte toelichting door gebiedsboswachter Ruud Wantia en projectmanager Jaap Braad van Natuurmonumenten was het tijd voor een wandeling door de herin te richten deelgebieden in fase 2. Bij deze loca-

ties kregen de geïnteresseerden uitleg over het duurzaam herstel van de waterhuishouding op basis van oude landschapsvormen, het inrichtingsplan voor fase 2, de planning en uitvoering van het natuurherstel. Ook was er volop gelegenheid voor het stellen van vragen. Op de volgende pagina treft u de kaart aan met de deelgebieden van fase 2.

In het voorjaar van 2022 zal Natuurmonumenten speciaal voor geïnteresseerden uit de regio een informatieve excursie organiseren over het natuurherstel in fase 2. Houd voor de datum deze nieuwsbrief en de projectpagina www.nm.nl/natuurherstel-empe-tonden in de gaten.

Deelgebieden fase 2

Op de kaart hieronder ziet u de deelgebieden waar de uitvoering deze zomer gaat starten.

- 1 De voormalige landbouwgronden die ten noorden liggen van de Empese Heide en verderop noordelijk worden begrensd door de Mestweg worden heringericht. De inrichting betreft hier voornamelijk het dempen en/of ondieper maken van sloten.
- 2 Oostelijk ligt een tweede deelgebied bij Veldbeek Noord en Veldbeek Zuid. Dit gebied wordt nu nog in het noorden doorsneden door de Veldbeek. Dankzij de gebiedsuitbreiding kan de Veldbeek

Noord worden gedempt, zodat in het gebied zelf meer water vastgehouden kan worden en er minder verdroging plaatsvindt. Voor de afwatering van de percelen en erven tussen de Hallsedijk en de Veldbeek Noord wordt een vervangende watergang aan de buitengrens van het natuurgebied gelegd. Het zuidelijke deel van de Veldbeek wordt ingericht voor retentie om water bij veel regen tijdelijk te kunnen bergen.

- 3 Een derde deelgebied ligt tegen de Eerbeekse Hooilanden aan en betreft de omgeving van de Blaarsloot. De Blaarsloot wordt hier in zuidelijke richting verplaatst zodat er minder verdroging van de Eerbeekse Hooilanden plaatsvindt.

Natuurherstel fase 3

- 4 In 2024 komt in fase 3 het deel aan de beurt waar de Zilvense Broekbeek meer noordwaarts stroomt. Een brede strook langs de Zilvense Broekbeek zal worden heringericht. Ook wordt onderzocht of er ruimte is om de Zilvense Broekbeek te verondiepen. De huidige beek heeft door haar diepe ligging een negatieve invloed op het hydrologisch functioneren van het natuurgebied. Bij de verdere inrichting van het gebied wordt daar aandacht aan besteed. Voor dit deel wordt in 2022 een inrichtingsplan opgesteld. Afgelopen weken zijn rondom dit gebied alle sloten en duikers gekarteerd en ingemeten. Bij de inrichting wordt rekening gehouden met omliggende functies.

Aanpassing vergunningstelsel

In het huidige vergunningstelsel van de gemeente Brummen kunnen op dit moment binnen de bestemming 'Natuur' (bestaande natuur) geen vergunningen worden verstrekt voor de beoogde natuurherstelwerkzaamheden. Daarom heeft Natuurmonumenten een uitgebreide omgevingsvergunning aanvraag ingediend bij de gemeente Brummen.

De gemeente heeft het ontwerpbesluit met bijbehorende onderbouwing en onderzoeken ter visie gelegd voor een periode van 6 weken, tot circa 15 april 2022. In deze periode is het mogelijk om zienswijzen en reacties op het project door te geven aan de gemeente Brummen. Als alles volgens planning verloopt zou medio juni 2022 gestart kunnen worden met het uitvoeren van de geplande natuurherstelmaatregelen.

De publicatie is te vinden via:

[https://zoek.](https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-96468.html)

[officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-96468.html](https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-96468.html)

Natuurlijk evenwicht ganzen

Het aantal grauwe ganzen is van zeldzame broedvogel tot plaag geworden voor veel agrariërs. De vele ganzen veroorzaken forse schade aan landbouwgewassen. Deels wordt die schade vergoed aan de boeren. Binnen natuurgebieden veroorzaken de ganzen schade aan jonge beplanting door vraat en vertrapping. Bovendien vervuilen de ganzen met hun ontlasting het oppervlaktewater zodanig dat er een explosieve groei van blauwalgen optreedt, waardoor op veel plaatsen de waterkwaliteit verslechtert.

Met natuurbeschermers, grondeigenaren, agrariërs en jagers (verenigd binnen de Faunabeheereenheid Gelderland) is in overleg met de provincie Gelderland afgesproken dat de hoeveelheid

overzomerende grauwe ganzen - vogels die het hele jaar in Nederland blijven - moet worden teruggebracht tot de aantallen die er in 2005 waren. De hoeveelheid schade werd toen acceptabel gevonden. Dit betekent in de praktijk dat dus ook in natuurgebied Empese en Tondense Heide de komende maanden gewerkt wordt aan de afname van het aantal grauwe ganzen door middel van afschot uitgevoerd door faunabeheerders van Natuurmonumenten.

Natuurmonumenten, de provincie Gelderland, natuurorganisaties en andere belanghebbenden werken samen aan het terugdringen van schade door ganzen, zonder hierbij de andere natuurwaarden uit het oog te verliezen.

Soort uitgelicht: grauwe klauwier

Iedere nieuwsbrief lichten we een planten- of diersoort uit die voorkomt in natuurgebied Empese en Tondense Heide. In deze nieuwsbrief vragen wij uw speciale aandacht voor de grauwe klauwier. Deze vogelsoort staat op de Nederlandse Rode lijst van soorten die uit Nederland dreigen te verdwijnen.

De grauwe klauwier is zo'n typisch voorbeeld van een broedvogel die zich steeds meer thuis begint te voelen op de Empese en Tondense Heide nu het landschap zich verder ontwikkelt. De grauwe klauwier staat dan ook bekend als 'ambassadeur voor natuurherstel'. Ruige en halfopen gebieden met veel struwelen en jonge boompjes, dat is zijn domein. Grauwe

klauwieren zoeken er naar kevers, hommels en allerlei andere wilde bijen. Maar ook hagedissen, muizen en jonge vogels staan op zijn menu. De naam 'klauwier' slaat op de manier waarop hij een voorraadje prooidieren verzamelt, namelijk door zijn gevangen prooi aan stekelige struiken zoals braamstruiken en meidoorns op te hangen. Hij legt op deze manier een voorraadje aan.

Grauwe klauwieren zijn goed te herkennen aan hun haakvormige snavel, hun grijze kop en zwarte oogstreep. Hun keel is wit en buik vaak licht rossig. Het verendek is licht bruinig. De vogels zijn late broeders en arriveren pas in mei in Nederland. Meestal vanaf begin augustus trekken ze weer naar het verre zuiden. De voorgaande

jaren werden al vaker grauwe klauwieren waargenomen in natuurgebied Empese en Tondense Heide, maar steeds op doortrek naar hun broed- of overwinteringsgebieden. Inmiddels leven en broeden er een paar koppeltjes in dit gebied!

Meer weten? Kijk op www.nm.nl/natuurherstel-empe-tonden

Uitgave van Natuurmonumenten
Beheereenheid Zuid-Veluwe en IJsselvallei
Vrijenbergweg 24b | 7371 AA Loenen
E empetonden@natuurmonumenten.nl
T (055) 312 55 00

Contact
Gebiedsboswachter Ruud Wantia
E r.wantia@natuurmonumenten.nl
T (06) 82 10 69 42

Aanmelden nieuwsbrief
Meld u aan via empetonden@natuurmonumenten.nl

Afmelden nieuwsbrief
Meld u af via empetonden@natuurmonumenten.nl